

Biuro doradcze ALTIMA s.c.

Gmina Pilica

Tytuł opracowania	Plan Odnowy Miejscowości Złożeniec
Inwestor	Gmina Pilica
Data opracowania	Październik 2008
Wykonawca	Biuro Doradcze Altima s.c. ul. Łotewska 9/6 42-612 Tarnowskie Góry

Spis treści

Wstęp.....	4
1. Charakterystyka miejscowości Złożeniec	5
1.1 Informacje ogólne	5
1.2 Rys historyczny.....	7
1.3 Przestrzenna struktura miejscowości	9
1.4 Zasoby przyrodnicze.....	11
1.5 Dziedzictwo kulturowe	18
1.6 Obiekty i tereny publiczne, infrastruktura społeczna	19
1.7 Infrastruktura techniczna.....	21
1.7.1 System zaopatrzenia w wodę.....	21
1.7.2 System odprowadzenia ścieków komunalnych.....	22
1.7.3 Zaopatrzenie w energię elektryczną	22
1.8 Gospodarka i rolnictwo	22
1.8.1 Działalność gospodarcza	22
1.8.2 Rolnictwo	23
1.9 Kapitał społeczny i ludzki	25
1.9.1 Ludność.....	25
1.9.2 Organizacje społeczne	27
1.9.3 Inne formy aktywności społecznej	27
2. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości Złożeniec	29
3. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną.....	32
4. Zadania planowane do realizacji w latach 2008-2014.....	34
5. Opis przedsięwzięcia głównego.....	39

Plan Odnowy Miejscowości Złożeniec. Gmina Pilica

5.1	Planowane prace	41
5.2	Źródła finansowania.....	42
6.	Indeksy i spisy	44

Wstęp

Plan Odnowy Miejscowości (POM) Złożeniec zawiera charakterystykę miejscowości, ze szczególnym uwzględnieniem aktywności społecznej, dziedzictwa historycznego i kulturowego sołectwa. Ponadto przedstawia inwentaryzację zasobów Złożenia w kontekście Gminy Pilica, służącą ujęciu stanu rzeczywistego wraz z oceną mocnych i słabych stron miejscowości. Zasadniczą część opracowania stanowią planowane kierunki rozwoju oraz zadania do realizacji ujęte w perspektywie siedmioletniej od zatwierdzenia POM. POM stanowi niezbędny dokument umożliwiający ubieganie się o dofinansowanie projektów w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 i jest skierowany na odnowę i rozwój wsi.

Plan Odnowy Miejscowości został przygotowany z udziałem mieszkańców sołectwa oraz w porozumieniu z władzami gminy. Realizacja planu ma służyć m.in. aktywizacji potencjałów, rozwojowych i poprawie jakości życia mieszkańców.

Dokument wejdzie w życie po podjęciu uchwały zebrania wiejskiego w sprawie jego przyjęcia oraz po jego zatwierdzeniu przez Radę Miasta i Gminy Pilica.

W tym miejscu pragniemy złożyć serdeczne podziękowania pani sołtys Danucie Kowal za udostępnienie materiałów i udzielenie cennych wskazówek przy sporządzaniu Planu Odnowy Miejscowości Złożeniec.

1. Charakterystyka miejscowości Złożeniec

1.1 Informacje ogólne

Miejscowość **Złożeniec** jest położona w Gminie Pilica, zlokalizowanej w powiecie zawierciańskim, w województwie śląskim. Geograficznie Gmina Pilica przynależy do środkowej części Jury Krakowsko – Częstochowskiej, krainy zwanej Wyżyną Krakowsko – Wieluńską (w ramach pasa wyżyn). Wzdłuż osi wschód-zachód poprzez Gminę biegnie rzeka Pilica rozcinająca ją na część północną o łagodnym, falistym ukształtowaniu terenu i mniejszą część południową o urozmaiconym krajobrazie; część południowo-zachodnia wchodzi w skład Pasma Smoleńsko – Niegowonickiego o skalistej rzeźbie terenu. Tu właśnie na silnie pofałdowanych i zalesionych terenach tegoż pasma leży sołectwo **Złożeniec**, zawdzięczając swoje ukształtowanie terenu lądolodowi skandynawskiemu. Od czasu kiedy cofał się i topniał, poprzez głęboką dolinę dzisiejszej Pilicy płynęła rzeka lodowca, niosąc ze sobą i osadzając pisaki, żwiry, ropy i gliny zwałowe. Wypełniają one całą południową część doliny w kierunku **Złożenca** i Kocikowy.

Mapa 1 Gminy powiatu zawierciańskiego

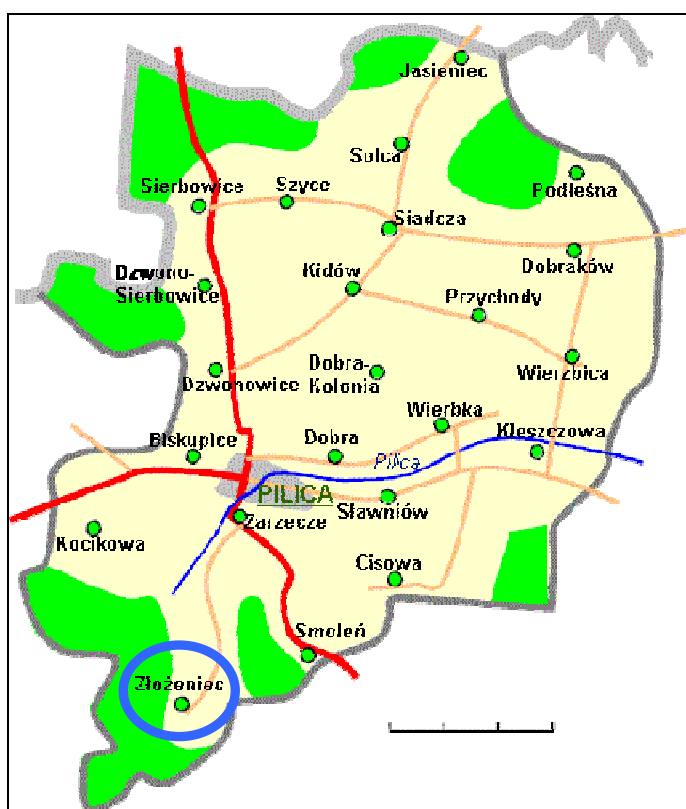

Źródło: Plan rozwoju lokalnego Miasta i Gminy Pilica

Gmina zajmuje obszar 140 km². Najwyższe wzniesienie na terenie Gminy to Góra Smoleń (496 m npm), Dziurawa Skąła (480 m npm), a także **Gaj** (441 m npm). W skład Gminy wchodzi następujące sołectwa: Biskupice, Cisowa, Dobra, Dobra Kolonia, Dobraków, Dzwono-Sierbowice, Dzwonowice, Jasieniec, Kidów, Kleszczowa, Kocikowa, Pilica, Podleśna, Przychody, Siadca, Sierbowice, Sławniów, Smoleń, Solca, Szyce, Wierbka, Wierzbica, Zarzecze, **Złożeniec**.

Mapa 2 Sołectwa gminy Pilica

Źródło: Plan rozwoju lokalnego Miasta i Gminy Pilica

Złożeniec położony jest na granicy gminy Pilica, stanowiącej jednocześnie granicę województwa śląskiego z województwem małopolskim. Liczba osób zamieszkujących sołectwo wykazuje tendencje spadkową, aktualnie zamieszkuje je 394 osoby (stan na 04.07.2008r., źródło: UMiG Pilica, ewidencja ludności). Powierzchnia jaką zajmuje sołectwo stanowi 465 ha.

1.2 *Rys historyczny*

Nazwa wsi pochodzi od starego określenia pomieszczenia, legowiska. Pierwsza wzmianka o wsi funkcjonującej na prawie niemieckim pochodzi z około roku 1400. Jednakże wieś posiadająca już wtedy sołtysa, musiała powstać wcześniej. Świadczy o tym fakt, iż zniszczenia pilickiego zamku mieli dokonać Tatarzy, podczas trzeciego najazdu na Polskę w roku 1287, kiedy to Pilica znalazła się na szlaku hord tatarskich, którzy mieli swoje koczowisko zwane „Tatary” właśnie w Złożeńcu, w porębie Czerny, w lesie od granicy bydlińskiej. Warty zauważenia jest fakt, że pierwszym sołtysem (w XV wieku) była kobieta, niejaka Świętochna, co stanowi ewenement w tamtych czasach. Wieś wchodziła w skład dóbr pilickich, jej losy przeplatają się stale z historią Pilicy i Smolenia, gdyż należała do kompleksu dóbr Toporczyków-Pileckich oraz ich późniejszych sukcesorów. W latach 1436-1439 sołtysem Złożeńca był niejaki Mikołaj. W połowie XVI wieku działała we wsi kuźnica i dymarki. W kopalniach miejscowych było pozyskiwane srebro i żelazo (kopalnie odkrywkowe). Akt kupna i sprzedaży dóbr pilickich z 28 lutego 1613 roku wylicza w obrębie Pilicy czynne kopalnie odkrywkowe rudy żelaza i srebra m.in. w Złożeńcu. Pod koniec XVIII wieku wieś zamieszkiwana była przez 232 osób, w 36 domach jednoizbowych. W 1730 roku dobra pilickie wraz ze Złożeńcem nabyła Maria Józefa Sobieska, żona Konstantego Sobieskiego. W 1872 roku w Złożeńcu mieszkało już 379 osób, sołectwo obejmowało wtedy 975 morg ziemi i 500 morg lasu. W 1825 roku po podziale dóbr pilickich Smoleń wraz ze Złożeńcem zakupił sędzia Roman Hubicki. Jego następca, Leon Epstein ponownie połączył wszystkie dobra. Niedługo później Złożeńiec zakupił na własność kupiec Faust von Sturn, który rozparcelował majątek.

Epidemie chorób zakaźnych, a zwłaszcza cholery, dość często nawiedzały Pilicę. Ciekawostką jest, że ze względu na bezpieczeństwo publiczne, zmarłych na cholere grzebano w piaskach przy drodze do Złożeńca i pod lasem sławniowskim. Cmentarze choleryczne powstały w latach trzydziestych XIX wieku. Ciała zmarłych posypywano w trumnach wapnem, a samą trumnę oblewano warstwą smoły.

W roku szkolnym 1919/1920 otwarto w Złożeńcu szkołę jednoklasową.

W czasie II wojny światowej łącznie rozstrzelano tu 10 osób, 9 aresztowano, z czego 6 nie powróciło już do domów, spalono 4 domy i 3 zabudowania. Podczas jednej z obław na

partyzantów i na ludzi do robót – 9 kwietnia 1944 roku w Noc Wielkanocną na Złożeńcu rozstrzelano 2 ludzi, a 4 zabrano do obozu w Płaszowie.

W okolicach Złożeńca w lipcu 1942 roku zginęła również grupa Cyganów koczujących w Czarnym Lesie. Niemcy przetrzymywali ich w areszcie w nieludzkich warunkach. Po kilku dniach wyprowadzono wczesnym rankiem najpierw mężczyzn, kiedy mężczyźni zobaczyli wykopane doły rozbiegli się w pobliście zboża i zastrzelono tylko dwóch. Później załadowano na wozy 6 kobiet i 27 dzieci, i wywieziono do lasu pod Złożeńcem. Tam matki musiały najpierw podprowadzić do rozstrzelania własne dzieci, następnie ginęły same. Uratował się tylko jeden chłopiec, który korzystając z ogólnego zamieszania, zbiegł. Do dziś znajduje się tu mogiła Romów.

Zdjęcie 1 Mogiła Romów w lesie pod Złożeńcem

Źródło: BDA S.C.

1.3 *Przestrzenna struktura miejscowości*

Zdecydowanie dominującym typem zagospodarowania przestrzennego w regionie Pilicy jest ulicówka, czyli układ zabudowań wzdłuż centralnej drogi, przy czym zabudowania te są położone w środku gruntów ornych, należących do wsi. Obecnie taki układ nadal jest widoczny w niektórych miejscowościach gminy, również i w **Złożęncu**. Ulicówka wykształciła się w XIV i XV wieku. Po wytyczeniu centralnej drogi, zabudowa postępowała po obu jej stronach. Zabudowania gospodarcze i domy stanowiły zasadniczy element krajobrazu wsi, dopełniany komponentami takimi jak: dwór, kościół, młyny, karczmy, tartaki, kuźnie itp. Ulicówka objęła również **Złożeniec**, zabudowa skupiała się wzdłuż obecnej drogi powiatowej prowadzącej w kierunku Klucz. Zabudowa w sołectwie jest dosyć zwarta i postępuje nadal wzdłuż drogi powiatowej DP S 1754 w kierunku Klucz. Złożeniec jest uznawany za przykład pięknie położonej ulicówki na zboczach i szczycie wysokiego wzgórza, usytuowanego wśród pól i gęstych lasów.

Zdjęcie 2 Panorama pól uprawnych i lasów Złożęńca, widok na Dolinę Wodącej

Źródło: BDA S.C.

W Złożęncu nie ma kościoła, który mógłby stanowić dominantę przestrzenną. Na szczycie wzgórza usytuowana jest jedynie kaplica. Jednym z ważniejszych i większych obiektów

w sołectwie jest budynek remizy ochotniczej straży pożarnej, który jednak wymaga gruntownego remontu, nie służy mieszkańcom w stopniu w jakim potencjalnie mógłby. Brak również przestrzeni centralnej, stanowiącej rynek.

Zdecydowanie dominującym elementem w strukturze przestrzennej Złożenca są lasy, ostańce skalne i pola uprawne.

Skomunikowanie Złożenca z okolicznymi ośrodkami miejskimi jest dobre. Leży on w jednakowej odległości od Krakowa i Katowic (ok. 61 km). Najbliższym ośrodkiem miejskim jest Pilica (4,9 km), jak również położone w województwie małopolskim Klucze (ok. 14 km). Funkcjonują dogodne połączenia proponowane przez prywatnych przewoźników zbiorowych oraz PKS z Pilicą czy Zawierciem. Stan lokalnych dróg gminnych jest dobry, natomiast drogi powiatowe na terenie sołectwa wymagają gruntownego remontu a nawet przebudowy, i stanowią jedną z najważniejszych słabych stron sołectwa.

1.4 Zasoby przyrodnicze

Zgodnie z Zarządzeniem nr 222/99 Wojewody Śląskiego z dn. 16.11.99 r. na terenie Gminy Pilica wyznaczono obszar położony w granicach Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd” oraz obszar krajobrazu chronionego – Otulinę Parku.

Złożeniec leży w południowej części gminy, na terenie Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych, ponadto część terenów sołectwa Złożeniec, Smoleń i miasta Pilica wchodzi w zakres Ostoi Środkowojurajskiej jako elementu obszaru Natura 2000. Zgodnie z Uchwałą nr XXV/171/2005 RADY MIASTA I GMINY W PILICY z dnia 24 lutego 2005 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Pilica w sołectwie oraz jego okolicach ochronie podlegają:

- Las Ruska Góra koło Złożenca,

Zdjęcie 3 Widok na las Ruska Góra od strony południowo-zachodniej

Źródło: BDA S.C.

- Drzewa, pomniki przyrody: klon jawor, lipa drobnolistna, zlokalizowana przy dawnej gajówce „Psiarskie”, gdzie w roku 1944 stacjonował oddział SUROWIEC 23 dywizji

okręgu śląskiego pod dowództwem kpt. Gerarda Woźnicy, pseudonim Hardy. Gajówka już nie istnieje, natomiast przejeżdżający szlakiem rowerowym wiodącym przez te tereny oprócz pomników przyrody znajdą tam także tablicę upamiętniającą II wojnę światową.

Zdjęcie 4 Gajówka Psiarskie, pomnik przyrody

Źródło: BDA S.C.

- Pomniki przyrody nieożywionej: ostaniec skalny – 2 skałki „SMYL” a i b, ostaniec skalny „GAJ”.

Zdjęcie 5 Gaj (po lewej), Smyl widok z oddali (po prawej)

Źródło: BDA S.C.

Ponadto w okolicach Złożenia wyznaczono obszar rezerwatowy projektowany do objęcia ochroną prawną – las nad doliną Wodącej, zlokalizowany przy granicy Złożenia ze Smoleniem. Znaleźć tu można nie tylko charakterystyczną dla Jury roślinność, ale także szereg ostańców skalnych.

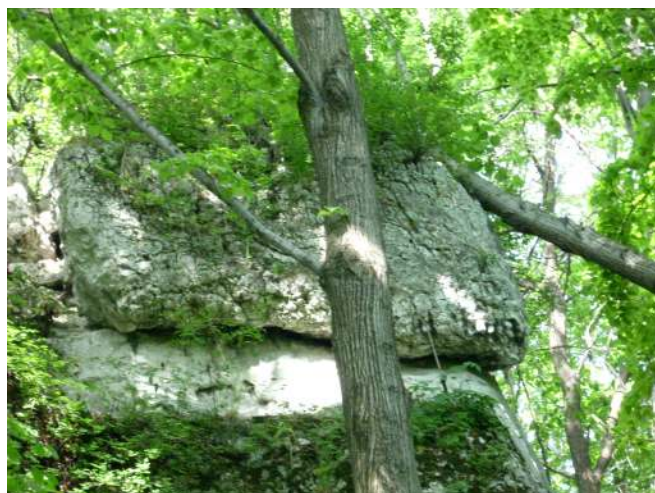

Zdjęcie 6 Las nad Doliną Wodającą

Źródło: BDA S.C.

Zdjęcie 7 Dolina Wodającą, ostańce skalne

Źródło: BDA S.C.

Część terenów sołectwa leży w granicach Ostoi Środkowojurajskiej (Natura 2000), położonej na południe od Ogródzieńca, w środkowej części Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej,

w granicach Parku Orlich Gniazd. Na terenie ostoi znajdują się rezerваты: Góra Chełm, Smoleń i **Ruskie Góry** oraz jeden pomnik przyrody nieożywionej Zawsie.

Mapa 3 Ostoja Środkowojurajska

Źródło: http://2007.przyroda.katowice.pl/os_ostoja_srodkowojurajska.html

Na obszarze ostoi występuje 17 siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, w tym 3 priorytetowe. Ostoja jest również miejscem występowania 8 gatunków ptaków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej (należą do nich: dzięcioł czarny, dzięcioł średni, dzięcioł zielonosiwy, gąsior, jarzębka, lerka, muchołówka mała, ortolan) oraz dużej liczby rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt.

Ostoję położoną jest w dwóch rejonach: śląskim (67%) i małopolskim (33%) w centralnej części Jury Krakowsko-Częstochowskiej. Obszar obejmuje łagodne wzniesienia zbudowane ze skał jurajskich przeciętymi licznymi dolinami. Charakterystyczne na tym terenie ostańce wapienne otaczają lasy - głównie buczyny oraz jaworzyny górskie. Natomiast na bezleśnych przestrzeniach ostańcom towarzyszą bogate florystycznie murawy kserotermiczne (gatunki ciepłolubne i sucholubne). Można tu spotkać szereg jaskiń (z różnymi ciekawymi formami naciekowymi), w których zimują nietoperze. Obszar ma duże znaczenie jako cenna ostoja zróżnicowanych siedlisk przyrodniczych - chronionych przez dyrektywę siedliskową. Występują tu unikatowe zbiorowiska naskalne, kserotermiczne (ciepło- i sucholubne) i leśne - łącznie zidentyfikowano 16 rodzajów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Na szczególną uwagę, wśród kompleksów leśnych, zasługują płaty żywej buczyny sudeckiej i jaworzyny górskiej, położone na północno-wschodnich krańcach zasięgu geograficznego.

Ponadto jest to ważne miejsce występowania rzadkich gatunków roślin i zwierząt (ośmiu gatunków z II Dyrektywy Siedliskowej). W jaskiniach zimują liczne gatunki nietoperzy, takich jak: podkowiec mały, nocek łydkowłosy, nocek Brandta, nocek rudy, nocek orzęsiony, nocek Natterera, gacek brunatny. Poza tym znajduje się tu najbogatsze i jedno z nielicznych założonych, zastępcze stanowisko endemicznej (lokalnego gatunku) warzuchy polskiej.

Część terenów miejscowości Złożeniec wchodzi w skład leśnego rezerwatu przyrody Ruskie Góry. Został utworzony na powierzchni 153,65 ha, mocą rozporządzenia nr 38/2000 wojewody śląskiego z dnia 10 października 2000 roku (Dz. U. Woj. Śl. nr 39 z dnia 20.10.2000 r.). Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych, płatów żyznej buczyny sudeckiej i jaworzyny górskiej.

Istnieją dwa wy tłumaczenia pochodzenia nazwy „Ruskie Góry”. Według jednej z nich w lasach tego rejonu schroniły się wojska ruskie posiłkujące księcia Władysława II, syna Bolesława Krzywoustego, po klęsce poniesionej pod Pilicą. Drugie nawiązuje do przebiegającej w tym rejonie granicy zaborów austriackiego i rosyjskiego oraz rozegranej w 1914 r bitwy polskich legionów z wojskami carskimi.

Na obszarze rezerwatu wyróżniono 7 zespołów roślinnych, w tym 5 leśnych. Są to: żyzna buczyna sudecka, kwaśna buczyna niżowa, ciepłolubna buczyna storczykowa, jaworzyna górską, świeży bór sosnowy oraz dwa nieleśne zbiorowiska dywanowe. Odnotowano tutaj 232 gatunki roślin naczyniowych, 62 gatunki mszaków oraz 27 gatunków grzybów kapeluszowych. Stwierdzono 23 gatunki roślin objętych ochroną ścisłą, spośród nich na szczególną uwagę zasługuje jęczyznik zwyczajny (górski gatunek paproci, na niżu występujący głównie na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej, w rezerwacie rośnie na ocienionych i masywnych ścianach skalnych) oraz ginące w skali kraju storczyki, zamieszczone w Czerwonej księdze roślin. Rośnie tu także 8 gatunków roślin objętych ochroną częściową - barwinek pospolity, bluszcz pospolity, kalina koralowa, konwalia majowa, kopytnik pospolity, kruszyna pospolita, marzanka wonna i pierwiosnka wyniosła. Osobliwością florystyczną rezerwatu jest najobfitsze stanowisko przetacznika górskiego (rośliny górskiej, rzadkiej na niżu polskim) na obszarze środkowej części Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej.

Rezerwat ten jest cenny nie tylko pod względem florystycznym – jego wielkim walorem jest występowanie na stosunkowo niewielkiej powierzchni dwóch odmiennych typów krajobrazu –

lessowego oraz jurajskiego, z charakterystycznymi formami skalnymi – wychodniami i ostańcami skalnymi oraz zjawiskami krasowymi (w tym z jedną jaskinią, nieudostępnioną do zwiedzania). Wyjątkowe walory przyrodniczo-krajobrazowe Ruskich Gór, m.in. nagromadzenie osobliwości geomorfologicznych oraz florystycznych, w pełni zasługują na ochronę w formie rezerwatu przyrody.

Świat zwierząt rezerwatu Ruskie Góry nie podlegał szczegółowym badaniom. Odnotowano tu, objęte ochroną ścisłą, chrząszcze z rodziny biegaczowatych. Fauna zwierząt kręgowych reprezentowana jest przez 2 gatunki płazów - ropuchę szarą i żabę trawną, 2 gatunki gadów - jaszczurkę zwinkę i padalca zwyczajnego, 17 gatunków ssaków (m.in. jeż wschodni, kret, łasica łaska, ryjówka aksamitna, ryjówka malutka, wiewiórka, tchórz, zębielek biały) oraz 42 gatunki ptaków. Szczegółowe badania awifauny wykazały 34 gatunki ptaków lęgowych (1/3 gnieźdzących się ptaków to dziuplaki) oraz 8 zalatujących. W bogatym zespole ptaków wyróżniają się gatunki rzadkie, wykorzystujące podczas pory lęgowej dziuplaste drzewa, jak: gołąb siniak, pleszka i muchołówka mała. Pozostałe, interesujące lęgowe gatunki to: dzięcioł czarny, puszczyk, muchołówka żałobna, muchołówka szara, świstunka i wilga. Spośród rzadkich ptaków niełgowych do rezerwatu zalatują: dzięcioł zielony, muchołówka białoszyja i orzechówka.

1.5 **Dziedzictwo kulturowe**

Prahistoria Pilicy i okolic sięga najdawniejszych czasów. W jaskiniach położonych w Górze Biśnik (wschodnia część Doliny Wodącej) znaleziono ślady obozowisk z górnego paleolitu (relikty kamienno-kościanej konstrukcji, pozostałość po łowcach niedźwiedzi i mamutów oraz kości niedźwiedzi i mamutów, jeleni olbrzymich, reniferów, tura, nosorożca włochatego). W tym, miejscu znaleziono również grot włóczni wykonanej z kości niedźwiedzia, ze śladami wskazującymi na to, że był kiedyś osadzony na drzewcu, w tych samych warstwach znaleziono również kościane rękojeści, w których były osadzone ostrza krzemienne. Ślady osadnictwa z czasów kultury środkowooryniackiej (20 tys. lat temu) znalezione zostały w Jaskini Jasnej (narzędzia z kości mamuta). Z okresu musterskiego pochodzą kości w Jaskini Zacisznej, a pozostałości z czasów kultury ceramiki sznurowej znaleziono w Jaskini Wschodniej. W pobliżu Starej Pilicy odkryto w XIX w. cmentarzyska z kośćmi ludzkimi i urną z piątego okresu epoki brązu (800-650r p.n.e.), stanowiące pozostałość po osadnictwie ludności z kultury łużyckiej. Z tego samego okresu pochodzą dwa grociki scytyjskie (500 lat p.n.e.). W Smoleniu znaleziono ślady pobytu Celtów sprzed 5 tys. lat oraz pozostałości osady ludności kultury przeworskiej (III-IV w ne) – fragmenty dużych naczyń oraz srebrny denar Marka Aureliusza (160 r. ne). W XIII-XIV w znajdowała się na Biśniku niewielka strażnica wojskowa, zniszczona przez ogień (pozostałość stanowi min. gotycka tarcza herbowa z brązu z ukoronowanym lwem). W okolicy Skały Grodzisko Panieńskie w średniowieczu istniał gród otoczony wałami drewniano-kamiennymi z zabudowa mieszkalną wewnątrz. W jednej z jaskiń Grodziska Pańskiego znaleziono jeden z nielicznych w Polsce i Europie warsztat fałszerza monet (z końca XVII w.), a w nim fałszywe szelągi króla Jana Kazimierza.

Tak liczne pozostałości zamierzchłych czasów skutkują ustanowieniem aż 63 stanowisk archeologicznych „OW” na terenie Gminy. W Złożeniu znajdują się 3 „OW” – 2 osady z epoki nowożytniej oraz ślady osadnictwa z halsztatu. Na terenie sołectwa nie ma obiektów wpisanych do rejestru zabytków Województwa Śląskiego, są natomiast kapliczki przydrożne, których ochronę nakazuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, a ich remonty dopuszczone są pod nadzorem konserwatorskim:

- Kaplica domkowa (we wsi, wśród zabudowy),

- Kaplica domkowa – w lesie, przy drodze do Klucz, przy granicy gminy.

Zdjęcie 8 kaplica domkowa w lesie przy drodze do Klucz, w tle widoczny ołtarz polowy AK

Źródło: BDA S.C.

1.6 **Obiekty i tereny publiczne, infrastruktura społeczna**

Jedynym obiektem publicznym w Złożeńcu jest remiza Ochotniczej Straży Pożarnej. Jest to budynek dwukondygnacyjny z poddaszem nieużytkowym, niepodpiwniczony. Budynek ma prostą formę, na rzucie prostokąta, przykryty dachem dwuspadowym, nie posiada systemu dociepleniowego ani wykończeń elewacyjnych. Od strony południowo-wschodniej (frontowej) budynek posiada dwa wejścia oraz dwie stalowe bramy do garażu. Jedna klatka schodowa zapewnia komunikację z pomieszczeniami na piętrze. W większości pomieszczeń brak drzwi wewnętrznych, a w pomieszczeniach sanitarnych brak armatury. Poddasze jest nieużytkowe, a dostęp do niego silnie utrudniony. Pokrycie dachowe budynku jest uszkodzone i częściowo wybrakowane. Budynek wymaga gruntownego remontu przed możliwością jego użytkowania jako ośrodka kultury. Budynek jest wyposażony w instalację elektryczną i wodociagową, pomieszczenia wentylowane są grawitacyjnie, brak natomiast systemu ogrzewania budynku.

Zdjęcie 9 Remiza OSP w Złożęncu

Źródło: BDA S.C.

Budynek zlokalizowany jest we wschodniej części działki w odległości ok. 10 m od drogi publicznej i jest usytuowany równolegle do niej. W zachodniej części znajduje się istniejąca zieleń wysoka (drzewa), a także grupy krzewów i krzaków. Jest to wg mieszkańców doskonale miejsce na zlokalizowanie obiektów małej infrastruktury, a w szczególności placu zabaw.

Przez Złożeniec przebiega Trasa rowerowa Nr 18, tj. czerwony jurajski szlak rowerowy "Orlich Gniazd" na odcinku: Zamek Morsko - Skarżyce - Żerkowice - Karlin - Bzów - Podzamcze - Ryczów - **Złożeniec** - Smoleń - Krzywopłoty - Zamek Bydlin. Łączna długość trasy to 40.0 km. Trasa przebiega przez gminy: Zawiercie, Ogrodzieniec, Pilica. Ponadto spotkamy tu niebieski Szlak Warowni Jurajskich z Rudawy do Mstowa; na obszarze gminy prowadzi z doliny Wodącej przez Smoleń omijając Wzgórze Zamkowe i dalej przez **Złożeniec** w kierunku Ryczowa (5,2 km).

Nie są to jedyne trasy i szlaki przebiegające przez sołectwo, a jedynie najważniejsze i najbardziej znane. Zarząd Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych wyznaczył co najmniej trzy trasy drogowe po drogach utwardzonych, które prowadzą przez Złożeniec.

Zdjęcie 10 Oznakowanie tras rowerowych i pieszych, Gajówka Psiarskie

Źródło: BDA S.C.

W południowej części sołectwa przy drodze w kierunku Klucz znajduje się boisko sportowe. Boisko jest nieutwardzone, o nawierzchni z trawy naturalnej, wyposażone jedynie w wysłużone bramki do piłki nożnej. Marzeniem mieszkańców jest remont boiska i wyposażenie go w odpowiednią infrastrukturę sportową (nowe bramki z siatkami, ławeczki itp.). Z uwagi na nieuregulowany stan prawny nie było to dotąd możliwe.

1.7 Infrastruktura techniczna

1.7.1 System zaopatrzenia w wodę

Zaopatrzenie gminy w wodę dla celów bytowo gospodarczych, przemysłowych i przeciwpożarowych odbywa się z istniejących studni głębinowych. Rozbudowa sieci wymaga docelowego połączenia poszczególnych wodociągów wiejskich w sieć zbiorczą zamkniętą w system pierścieniowy. Pod względem zaopatrzenia w wodę obszar Miasta i Gminy Pilica jest w czołówce gmin w powiecie zawierciańskim. Długość sieci wodociągowej na terenie gminy wynosi 129,1 km. Długość przyłączy 32,7 km. Ilość zbiorników wyrównawczych (magazynów wód) 7 szt. Na terenie gminy funkcjonuje 14 studni. Jakość wód jest dobra. **Złożeniec** korzysta z ujęcia wody na terenie sołectwa.

1.7.2 System odprowadzenia ścieków komunalnych

Skanalizowanie na obszarze gminy stanowi 10-15%. Konieczne jest planowe działanie prowadzone w tym względzie, nie tylko z powodu konieczności poprawy warunków życia mieszkańców, ale także ze względu na konieczność ochrony środowiska naturalnego (rolnictwo, hodowla i turystyka). System kanalizacji podlega Regionalnemu Przedsiębiorstwu Wodociągów i Kanalizacji w Zawierciu (2 sołectwa) oraz Zakładowi Usług Wodnych i Komunalnych w Pilicy (22 sołectwa).

Na terenie sołectwa aktualnie brak systemu kanalizacyjnego. Docelowo projektuje się odprowadzenie ścieków sanitarnych poprzez gminny system kanalizacji z grawitacyjno – tłocznym odprowadzaniem ścieków do planowanej oczyszczalni ścieków w Kleszczowej. Do czasu realizacji tego systemu dopuszcza się unieszkodliwianie ścieków w obrębie działki za pomocą szczelnych zbiorników bezodpływowych. Mieszkańcy stosują się do zaleceń w tym zakresie z uwagi na wysoką świadomość ekologiczną.

1.7.3 Zaopatrzenie w energię elektryczną

Dostawa mocy i energii elektrycznej odbywa się w oparciu o istniejący układ tranzytowej napowietrznej linii WN 220 kV. Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego ustala w terenach intensywnej zabudowy i obszarach chronionych, rozbudowę kablowych, a w pozostałych terenach także napowietrznych sieci średnich (SN) i niskich napięć (nN) z zamknięciem w pierścieniu za pośrednictwem wewnętrznych lub słupowych stacji transformatorowych. Stacje takie należy lokalizować odpowiednio do bieżących potrzeb, w terenach publicznych, na gruntach przeznaczonych do scalenia i wtórnego podziału dla nowej zabudowy, a wyjątkowo w obrębie wydzielonych części gruntów prywatnych, po uzgodnieniu lokalizacji z właściwym zarządcą sieci elektroenergetycznej.

1.8 Gospodarka i rolnictwo

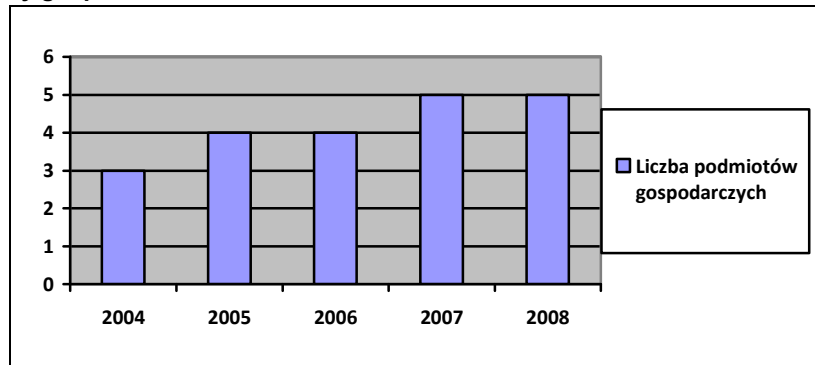
1.8.1 Działalność gospodarcza

Według Urzędu Statystycznego w Katowicach dominującymi obszarami działalności gospodarczej w gminie Pilica są handel i naprawy, budownictwo i przetwórstwo przemysłowe. Liczba podejmowanych działalności gospodarczych wykazują tendencję wzrostową, co pozytywnie rokuje na rozwój gospodarczy gminy.

W **Złożeniu** zlokalizowane jest ok. 1% ogółu działalności gospodarczej Gminy Pilica. W sołectwie znajdują się 4 warsztaty rzemieślnicze oraz 1 zakład pracy. Są to głównie podmioty zajmujące się handlem i usługami. W chwili liczba podmiotów gospodarczych w sołectwie wolno wzrasta.

Wykres 1 Podmioty gospodarcze w Złożeniu w latach 2004-2008

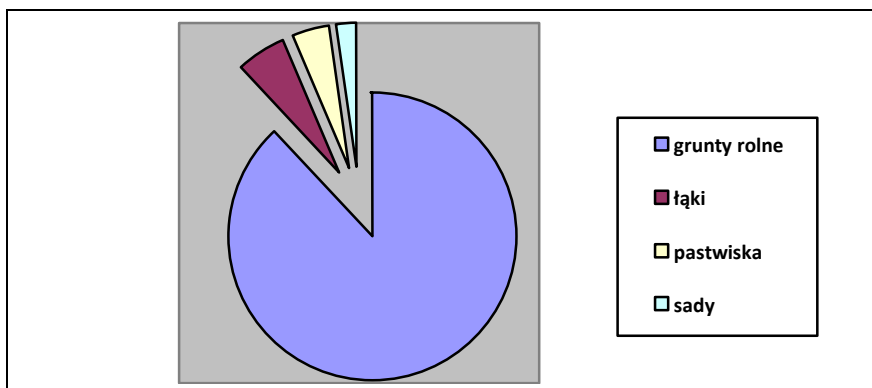
Źródło: UMiG Pilica (rok 2008 stan na 03.04.2008r.)

Złożeniec jest coraz chętniej odwiedzany przez turystów sołectwem ze względu na swoje walory turystyczne – krajoznawcze i bogactwo przyrodnicze. Dlatego w sołectwie i jego okolicy przybywa gospodarstw agroturystycznych o coraz wyższym standardzie. Aktualnie funkcjonują 2 całoroczne gospodarstwa agroturystyczne.

1.8.2 Rolnictwo

Użytki rolne stanowią w Gminie Pilica 70% powierzchni gminy. Wg danych UMiG Pilica za rok 2006, stanowiły one 10 054 ha.

Wykres 2 Struktura użytków rolnych w Gminie Pilica

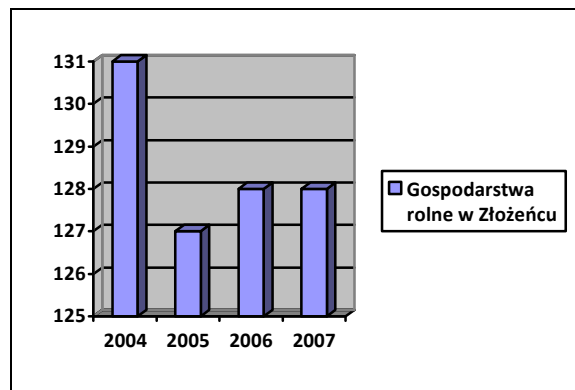
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UMiG Pilica, stan na 31.12.2006r.

Liczba gospodarstw rolnych w gminie wg danych UMiG obecnie wynosi 2032, które łącznie zajmują ok. 10 000 ha powierzchni. Przeważają gospodarstwa małe 1-5 ha, stanowiąc ponad 69% wszystkich gospodarstwa rolnych. Gospodarstwa rolne powyżej 10 ha stanowią niewiele ponad 9% ogółu gospodarstw.

W sołectwie Złożeniec znajduje się 128 gospodarstw rolnych, a ich liczba wykazuje trend malejący.

Wykres 3 Gospodarstwa rolne w Złożeniu w latach 2004-2007

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UMiG Pilica

W **Złożeniu** przeważają gospodarstwa małe o powierzchni nieprzekraczającej 5 ha ziemi uprawnej. Gospodarstwa te mają charakter konsumpcyjny, czyli produkują w celu zaspokojenia własnych potrzeb żywnościowych. Zdecydowana większość rolników zajmuje się jednocześnie uprawami i hodowlą. Przeważają słabe gleby – IV, V i VI klasy. Głównymi uprawami są: zboża (żyto, pszenżyto, owies) i ziemianki. Kilka gospodarstw zajmuje się wyłącznie hodowlą bydła i trzody. Głównym źródłem utrzymania mieszkańców jest praca zawodowa poza sołectwem w pobliskich ośrodkach miejskich. Bezrobocie nie stanowi tu poważnego problemu społecznego i stanowi niewielki odsetek mieszkańców w wieku produkcyjnym.

1.9 *Kapitał społeczny i ludzki*

1.9.1 Ludność

Według ewidencji UMiG Pilica na terenie miasta i gminy mieszka 9 162 osób (stan na 04.07.2008r.), w tym na terenie miasta Pilica 1 959 osób. Największymi sołectwami są Sławniów i Wierbka, które łącznie skupiają niespełna 20% ogółu mieszkańców miasta i gminy. **Złożeniec**, jako jedno z mniejszych sołectw zamieszkuje niewiele ponad 4% ogółu mieszkańców.

Tabela 1 Ludność gminy wg sołectw

Sołectwo	Liczba ludności	% w ogóle ludności
Biskupice	267	2,91
Cisowa	219	2,39
Dobra	294	3,21
Dobra Kolonia	145	1,58
Dobraków	421	4,60
Dzwonowice	403	4,40
Dzwono-Sierbowice	146	1,59
Jasieniec	38	0,41
Kidów	243	2,65
Kleszczowa	354	3,86
Kocikowa	523	5,71
Podleśna	50	0,55
Przychody	170	1,85
Siadcza	175	1,91
Sierbowice	194	2,12
Sławniów	918	10,02
Smoleń	263	2,87
Solca	185	2,02
Szyce	397	4,33
Wierbka	843	9,21

Plan Odnowy Miejscowości Złożeniec. Gmina Pilica

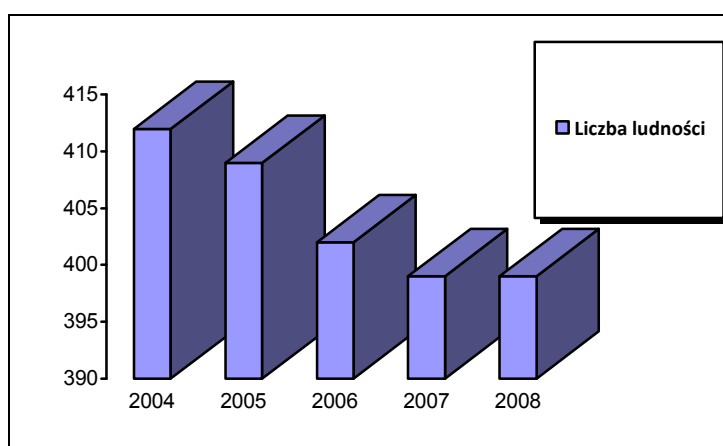
Wierzbica	358	3,91
Zarzecze	203	2,22
Złożeniec	394	4,30
OGÓŁEM Gmina	7203	78,62
Miasto Pilica	1959	21,38
Razem Miasto i Gmina	9162	100

Źródło: Ewidencja ludności UMiG Pilica – rejestr mieszkańców, stan na 04.07.2008r.

Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 64 mieszkańców/km² (dla porównania: w powiecie zawierciańskim wynosi 124 mieszkańców/km², a w całym województwie - 379 mieszkańców/km², źródło Bank Danych Regionalnych, GUS Katowice, stan na 31.12.2006r.). Liczba ludności w Mieście i Gminie Pilica wykazuje tendencję spadkową. Na przestrzeni lat 1998-2008 liczba ludności spadła o niespełna 9% (z 9941 w 1998r. dane wg GUS, do 9162 w 2008, dane wg UMiG).

Liczba ludności w sołectwie **Złożeniec** powiela tendencję spadkową dla gminy. W strukturze wiekowej obserwujemy wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. Pozytywnym zjawiskiem w grupie przedprodukcyjnej i produkcyjnej jest dążenie do zdobycia wyższego wykształcenia.

Wykres 4 Liczba ludności w Złożeniu w latach 2004-2008

Źródło: UMiG Pilica, ewidencja ludności (dane na koniec roku kalendarzowego, z wyjątkiem roku 2008 – stan na 04.07.2008r.)

1.9.2 Organizacje społeczne

Kiedyś prężnie działało Koło Gospodyń Wiejskich w Złożeniu. Z uwagi na braki lokalowe oraz finansowe działalność miejscowego KGW przycichła. Jednak ostatnio były działaczki podjęły próbę przyciągnięcia „młodych” do koła. Kobiety chcą spotykać się, ćwiczyć tradycyjny śpiew i organizować spotkania z osobami starszymi, które mają do przekazania wiele ciekawych historii z okresu II wojny światowej i nie tylko. Największą barierą w dalszym rozwoju KGW jest brak bazy lokalowej w postaci świetlicy wiejskiej, czy domu kultury.

Złożeniec może także pochwalić się własnym zespołem muzyczno-wokalnym. Młodzi mężczyźni, którym muzyka i gra na instrumentach nie była obojętna, a z czasem stała się ich pasją założyli własny zespół. Grają muzykę „dla każdego”. Ciągłe się udoskonalają dużo ćwiczą i wytrwale dążą do wydania swojej płyty. Uświetniają imprezy lokalne i nie tylko. Świetlica wiejska dałaby szansę na rozwój również tego zespołu, który mógłby odbywać tu swoje próby i uświetniać lokalne spotkania.

Ochotnicza Straż Pożarna w Złożeniu nie jest wpisana do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego i nie uczestniczy w akcjach ratowniczych. Natomiast działa społecznie na rzecz potrzebujących mieszkańców, bierze udział w imprezach i uroczystościach zarówno kościelnych jak i świeckich.

1.9.3 Inne formy aktywności społecznej

Grupa kolędników ze Złożenia po dziś dzień ukazuje stare obrzędy, zwyczaje i tradycje. Teksty i stroje autentycznie przekazywane z pokolenia na pokolenie, służą po dzień dzisiejszy grupie młodzieży, która bardzo chętnie nawiedza pobliskie domy przybliżając niepowtarzalny klimat tradycji ludowej i rodzimych zwyczajów podczas wspólnego kolędowania w okresie Świat Bożego Narodzenia. To urokliwe widowisko artystyczne jest domeną młodych chłopców w wieku do 18 lat.

Szansę na aktywizację i oddolne zaangażowanie w rozwój obszarów wiejskich stwarza fakt, że Złożeniec jest objęty zasięgiem terytorialnym działalności LGD „Perła Jury”, działającej w ramach programu Leader. Celem głównym podejścia leader jest budowanie kapitału społecznego na obszarach wiejskich m.in. poprzez aktywizację mieszkańców wsi, polepszanie zarządzania lokalnymi zasobami. Stowarzyszenie to realizowało schemat

II w ramach SPO-ROL, w ramach którego Gmina Pilica bezpośrednio realizowała projekty, jak również była beneficjentem projektów realizowanych przez inne gminy np. festyny, zamkowa szkołka rycerska, czy też projekty szkoleniowe i edukacyjne. W kolejnym okresie programowania 2007-2013 sołectwo może być beneficjentem środków finansowych pozyskanych przez LGD „Perła Jury”. Sukces w postaci pozyskania pewnych środków finansowych dla sołectwa mógłby stać się wyznacznikiem dalszej aktywizacji mieszkańców.

2. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości Złożeniec

Analiza SWOT (mocnych, słabych stron oraz szans i zagrożeń) jest kompleksową metodą służącą do badania zarówno czynników wewnętrznych bezpośrednio związanych z organizacją, dla której opracowywany jest projekt, jak i czynników zewnętrznych, które z jednej strony tworzą szanse dla powodzenia projektu, ale generują także zagrożenia.

Tabela 2 Analiza swot

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">▪ położenie na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej: doskonałe warunki krajobrazowe (ukształtowanie terenu, lasy, ostańce skalne), duża ilość lasów, zasoby runa leśnego oraz fauny i flory,▪ dobra jakość wód podziemnych,▪ duża ilość małych gospodarstw rolnych,▪ istnienie gospodarstw agroturystycznych w sołectwie,▪ położenie w dogodnej odległości od aglomeracji śląskiej i krakowskiej,▪ wzrastająca liczba podmiotów gospodarczych,▪ marginalny poziom bezrobocia,▪ istnienie potencjału społecznego w sołectwie (aktywujące się KGW, grupa kołędnicza itd.),▪ obecność pewnej grupy starszych mieszkańców sołectwa, którzy pamiętają okres II wojny światowej i chcą przekazać tradycje,	<ul style="list-style-type: none">▪ brak oczyszczalni ścieków i kanalizacji w miejscowości,▪ zmniejszająca się liczba mieszkańców,▪ brak domu kultury czy świetlicy wiejskiej i powierzchni centralnej pełniącej funkcję rynku,▪ brak placu zabaw i innych obiektów małej infrastruktury,▪ niewielka ilość obiektów historycznych na terenie sołectwa,▪ słaby stan dróg lokalnych,▪ słaba jakość gleb,▪ malejąca liczba gospodarstw rolnych,▪ malejąca liczba ludności,▪ brak infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, nieuregulowany stan prawny istniejącego boiska sportowego,▪ niewielka baza turystyczna, brak pól biwakowych, schronisk, mała liczba gospodarstw agroturystycznych,

Plan Odnowy Miejscowości Złożeniec. Gmina Pilica

<p>zwyczaje i historię młodemu pokoleniu,</p> <ul style="list-style-type: none">▪ występowanie miejsc obserwacji archeologicznej na terenie sołectwa,▪ istnienie ścieżek rowerowych i tras pieszych w obrębie sołectwa,	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none">▪ rozwój usług turystycznych, agroturystycznych i rekreacyjnych w regionie, wydłużenie okresu turystycznego,▪ rozwój nieuciążliwej produkcji,▪ możliwy rozwój infrastruktury teleinformatycznej ze względu na udział gminy w projekcie „Rozwój społeczeństwa informacyjnego w Zagłębiu Dąbrowskim - Powiat Zawierciański” w ramach Programu Rozwoju Subregionu Centralnego,▪ zmiany w świadomości społeczeństwa polegające na dążeniu do wykształcenia,▪ zainteresowanie mieszkańców przeludnionych aglomeracji miejskich terenami wiejskimi,▪ istnienie ważnych obiektów historycznych i religijnych w regionie, i plany ich promocji,▪ możliwość pozyskania środków UE na poprawę jakości życia mieszkańców wsi,▪ działanie Lokalnej Grupy Działania „Perła Jury” (Leader) na terenie	<ul style="list-style-type: none">▪ brak odpowiednich rozwiązań prawnych w zakresie ochrony środowiska w sąsiednich gminach,▪ ceny nośników energii utrudniające proekologiczne zachowania (problemy z wyeliminowaniem niskiej emisji),▪ wydłużony okres oczekiwania na realizację budowy oczyszczalni ścieków, skutkujący wzrostem zanieczyszczenia środowiska,▪ ograniczone możliwości finansowe powiatu remontowania i przebudowy dróg powiatowych,▪ skomplikowane procedury aplikowania o środki UE,

Plan Odnowy Miejscowości Złożeniec. Gmina Pilica

obejmującym Złożeniec,

- planowana budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków na terenie gminy.

Źródło: opracowanie własne

3. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną

Walory krajobrazowe gminy Pilica oraz szereg znanych miejsc kultu religijnego i historycznie ważnych obiektów, stanowią ważne mocne strony gminy i okolic i stwarzają szanse na dalszy rozwój i promocję. Do gminy oraz sołectwa coraz częściej napływają na odpoczynek oraz stały pobyt mieszkańcy z pobliskich, przeludnionych aglomeracji miejskich. Sołectwo **Złożeniec** zlokalizowane jest w południowej części gminy i zamieszkuje je 4,30% ogółu mieszkańców gminy. W sołectwie przeważają niewielkie gospodarstwa rolne, produkujące na własne potrzeby. Jednakże lokalne bogactwa przyrodnicze i istnienie szlaków i tras turystycznych w regionie stwarzają szansę na rozwój turystyki aktywnej i agroturystyki. Mieszkańcy są aktywni i chcą zachowywać dziedzictwo kulturowe. W celu poprawy jakości życia, zwiększenia poczucia tożsamości i dalszej aktywizacji społecznej bardzo potrzebna jest infrastruktura społeczna, stanowiąca bazę lokalową rozwoju wszelkich form aktywności. Istnienie budynku remizy OSP, który można adaptować na do kultury wydaje się być głównym przedsięwzięciem na drodze do aktywizacji i odnowy wsi Złożeniec.

Cel główny

Wizja **Złożenica** jaka rodzi się na bazie inwentaryzacji zasobów i oczekiwań mieszkańców jest następująca:

Złożeniec sołectwem turystycznym, eksponującym swoje walory przyrodnicze zachowującym dziedzictwo historyczne i kulturowe oraz środowisko naturalne

Cel główny jaki wynika z powyższej wizji to stworzenie sołectwa otwartego na przyjęcie turystów, świadomego swojego dziedzictwa historycznego, kulturowego i przyrodniczego, zachowującego środowisko naturalne.

Cele strategiczne

Zarysowane poniżej cele strategiczne umożliwiają wybiórczą realizację konkretnych zadań inwestycyjnych, w zależności od dostępności źródeł finansowania przy jednoczesnym zachowaniu możliwości indywidualnego dostosowywania zakresu projektów do aktualnych

potrzeb (priorytetów). Cele strategiczne obejmują zakres inwestycji materialnych, a także promują działania „miękkie”. Są to:

- 1) **ochrona wartości środowiska naturalnego** poprzez np. budowę kanalizacji na terenie gminy, edukacja dzieci i młodzieży w zakresie ochrony środowiska;
- 2) **podniesienie standardu życia mieszkańców** poprzez np. działania nakierowane na promocję sołectwa, stworzenie domu kultury, budowę elementów małej infrastruktury przy domu kultury, promocję agroturystyki jako dodatkowego źródła dochodu itd.;
- 3) **zachowanie dziedzictwa historycznego i kulturowego** poprzez m.in.: kultywowanie miejscowych tradycji i zwyczajów (grupa kolędnicza), propagowanie wiedzy historycznej zwłaszcza o dziejach wsi i najbliższej okolicy, wykorzystanie potencjału, doświadczenia, energii i wolnego czasu ludzi starszych do działania na rzecz społeczności lokalnej, spisanie wspomnień osób najstarszych, zbiorke istniejących pamiątek, utworzenie kącika historii w dom kultury, przyciąganie i integrowanie ze społecznością wsi osób okresowo przebywających na jej terenie, stworzenie witryny internetowej zawierającej informacje historyczne, kulturowe na temat wsi itd.;
- 4) **wzrost standardu bazy historycznej, kulturowej i turystyczno - gospodarczej** poprzez m.in.: prace remontowo-budowlane przy adaptacji budynku remizy na świetlicę wiejską, budowę pola biwakowego np. na pozostałej części działki przy domu kultury itd.;
- 5) **stworzenie oferty społeczno-edukacyjnej i rekreacyjnej dla mieszkańców** poprzez m.in. organizację spotkań i imprez różnego typu zwiększających poczucie lokalnej tożsamości, współpracę z Miastem Pilica, organizację szkoleń i warsztatów na tematy związane z wsią, uregulowanie stanu prawnego boiska sportowego i jego gruntowny remont itd.;
- 6) **promocja sołectwa** poprzez m.in. stworzenie strony internetowej sołectwa, wydawnictwa promujące mikroregion.

4. Zadania planowane do realizacji w latach 2008-2014

Rozwój **Złożenca** w ciągu najbliższych 7 lat i później powinien się oprzeć na wykorzystaniu jej atutów oraz na właściwym ukierunkowaniu indywidualnej i grupowej aktywności jej mieszkańców. Bardzo pomocne w tym mogą być programy pomocowe UE oraz finansowe i organizacyjne wsparcie gminy. Współdziałanie społeczności lokalnej z władzami gminy, organizacjami pożytku publicznego i lokalną LGD „Perła Jury” powinno być nakierowane na następujące zadania:

Plan Odnowy Miejscowości Złożeniec. Gmina Pilica

Tabela 3 Zadania do realizacji w okresie 2008-2014 w miejscowości Złożeniec – szacowane koszty, cele i źródła finansowania

Lp	Nazwa zadania	Szacunkowy koszt	Źródła finansowania	Cel projektu
1	<i>Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku remizy OSP z przeznaczeniem na wiejski dom kultury w Złożenću</i>	599 267,41 zł	PROW 2007-2013, oś 3 <i>Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej</i> , działanie <i>Odnowa i rozwój wsi, środki własne</i>	<ul style="list-style-type: none">• zachowanie dziedzictwa historycznego i kulturowego,• podniesienie standardu życia mieszkańców,• wzrost standardu bazy historycznej i kulturowej,
2	<i>Szkolenia dla mieszkańców wsi w zakresie pozyskiwania środków na rozwój działalności, rolniczej, pozarolniczej, agroturystyki itp.</i>	80 000 zł	PROW 2007-2013 Oś 4 Leader, środki własne gminy/ PO Kapitał ludzki	<ul style="list-style-type: none">• podniesienie standardu życia mieszkańców,• stworzenie oferty społeczno-edukacyjnej,
3	<i>Budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków w aglomeracji Pilica – etap I</i>	34 081 781,32 zł	RPO WSL 2007-2013, środki własne gminy	<ul style="list-style-type: none">• ochrona wartości środowiska naturalnego,• podniesienie standardu życia mieszkańców,
4	<i>Stworzenie witryny internetowej sołectwa</i>	3 000 zł	Środki własne gminy, sołectwa	<ul style="list-style-type: none">• podniesienie standardu życia mieszkańców,• zachowanie dziedzictwa historycznego i kulturowego,• promocja sołectwa,

Plan Odnowy Miejscowości Złożeniec. Gmina Pilica

5	Budowa pola biwakowego	100 000 zł	Środki własne gminy, kapitał prywatny	<ul style="list-style-type: none">wzrost standardu bazy turystyczno-gospodarczej,
6	Budowa placu zabaw przy Domu Kultury	50 000 zł	Środki własne gminy, środki UE w ramach PROW Os. 4 Leader lub Program Odnowy Wsi Województwa Śląskiego, konkurs przedsięwzięć odnowy wsi	<ul style="list-style-type: none">podniesienie standardu życia mieszkańców,stworzenie oferty społeczno-kulturalnej i rekreacyjnej dla mieszkańców,
7	Materiały i wydawnictwa promocyjne (dotyczące sołectwa w kontekście mikroregionu)	40 000 zł	Środki własne gminy, środki UE w ramach PROW Os. 4 Leader	<ul style="list-style-type: none">promocja sołectwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG Pilica

Plan Odnowy Miejscowości Złożeńec. Gmina Pillica

Przewidywany harmonogram realizacji prezentuje poniższy wykres Gantt'a.

Tabela 4 Wykres Gantt'a

Harmonogram realizacji	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
<i>Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku remizy OSP z przeznaczeniem na wiejski dom kultury w Złożeńcu</i>							
<i>Szkolenia dla mieszkańców wsi w zakresie pozyskiwania środków na rozwój działalności, rolniczej, pozarolniczej, agroturystyki itp.</i>							
<i>Budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków (cała gmina)</i>							

Plan Odnowy Miejscowości Złożeniec. Gmina Pilica

<i>Stworzenie witryny internetowej sołectwa</i>							
<i>Budowa placu zabaw przy Domu Kultury</i>							
<i>Budowa pola biwakowego</i>							
<i>Materiały i wydawnictwa promocyjne (dotyczące sołectwa w kontekście mikroregionu)</i>							

Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych z UMiG Pilica

5. Opis przedsięwzięcia głównego

Przedsięwzięciem głównym objętym niniejszym Planem Odnowy Miejscowości jest *Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku remizy OSP z przeznaczeniem na wiejski dom kultury w Złożeńcu.*

Przedmiotem inwestycji jest przebudowa i zmiana sposobu użytkowania istniejącego budynku, który dotychczas pełnił funkcję remizy strażackiej oraz dostosowanie jego programu funkcjonalnego do potrzeb wiejskiego domu kultury. W wyniku planowanych prac budynek uzyska nowe elewacje wraz z systemem dociepleniowym oraz nową więźbę dachową i pokrycie dachu. Ponadto wykonane zostaną nowe schody wejściowe do budynku i pochylnia dla osób niepełnosprawnych o szer. 120cm i nachyleniu 5%. Przewidziano także wykonanie nowych posadzek w poszczególnych pomieszczeniach budynku a także wymianę i montaż nowej stolarki okiennej i drzwiowej zgodnie z rysunkiem zestawienia stolarki. Zaprojektowane zmiany w układzie funkcjonalnym mają na celu zmianę dotychczasowego sposobu użytkowania – na obiekt pełniący funkcję wiejskiego domu kultury z dwoma niezależnymi salami świetlicowymi wraz z aneksami kuchennymi oraz zapleczem socjalnym i sanitariatami przystosowanymi dla osób niepełnosprawnych.

Rysunek 1 Projektowany wygląd budynku od strony frontowej (południowo -wschodniej)

Źródło: dokumentacja projektowa

Przewiduje się wykonanie niewielkich zmian w istniejącym zagospodarowaniu działki, szczególnie w obrębie jej części frontowej i wejścia głównego do budynku. Planowane prace obejmują wykonanie schodów wejściowych oraz pochylni dla niepełnosprawnych umożliwiających swobodny dostęp do budynku. Ponadto przewiduje się realizację miejsc postojowych dla samochodów osobowych i utwardzenie nawierzchni kostką brukową gr. 8,00cm w części działki przylegającej bezpośrednio do drogi publicznej. Istniejąca zieleń poddana zostanie przycince i zabiegom pielęgnacyjnym. Nie projektowano ogrodzenia terenu przedmiotowej działki.

Tabela 5 Bilans terenu - stan istniejący budynku remizy OSP

Powierzchnia działki	8,560,0m ²
Powierzchnia zabudowy istniejącego budynku	269,0m ²
Powierzchnia dojazdu i powierzchni utwardzonych	173,2m ²
Powierzchnia biologicznie czynna	8,117,8m ²

Źródło: dokumentacja projektowa

Każda z sal jest zaprojektowana jako pomieszczenie w którym może przebywać jednocześnie poniżej 50 osób. Sale nie będą służyły jako miejsce organizowania imprez okolicznościowych, lecz jako miejsce spotkań ludności lokalnej. Zaplecze kuchenne nie służy do przygotowania posiłków lecz jedynie podgrzewania napojów i posiłków podawanych w naczyniach jednorazowych. Ograniczeniu ulegnie przestrzeń garażowa remizy. Obsługę świetlicy stanowiąc będą rotacyjnie mieszkańcy wsi, w związku z powyższym w budynku nie występują „pomieszczenia pracy” w rozumieniu zapisów „Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 maja 1996r. z późniejszymi zmianami w sprawie uprawnień rzeczoznawców do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy, zasad opiniowania projektów budowlanych, w których przewiduje się pomieszczenia pracy”. Zatem projekt nie wymaga uzgodnienia z rzeczoznawcą ds. BHP.

Tabela 6 Dane charakterystyczne budynku po projektowanym przebudowie i zmianie sposobu użytkowania

Powierzchnia zabudowy	276,10 m ²
Powierzchnia całkowita	552,20 m ²

Powierzchnia użytkowa	440,89 m ²
Kubatura	2478 m ³

Źródło: dokumentacja projektowa

5.1 Planowane prace

Projekt obejmuje następujące prace:

- wykonanie schodów wejściowych do budynku wraz ze spocznikiem i pochylnią dla osób niepełnosprawnych,
- wykonanie izolacji przeciwwilgociowej i termicznej murów fundamentowych poprzez odkopanie i wysuszenie, wykonanie rapówki, zabezpieczenie masą bitumiczna i docieplenie polistyrenem ekstrudowanym,
- podniesienie poziomu posadzki w pomieszczeniach parteru (pom.gosp. i świetlica) do poziomu oznaczonego w projekcie 0,00,
- wykonanie nowych posadzek,
- wyburzenie części ścianek działowych oraz otworów drzwiowych i okiennych
- wykonanie nowych ścian działowych oraz zamurowań bram garażowych,
- uzupełnienie tynków w miejscach przebić, zamurowań, realizacji nowych ścian,
- udrożnienie kanałów wentylacji grawitacyjnej (oczyszczenie z fragmentów gruzu),
- montaż wentylatorów mechanicznych załączanych wraz z oświetleniem w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych,
- montaż armatury sanitarnej i glazury w pomieszczeniach WC,
- wykonanie nowego wieńca żelbetowego, drewnianej konstrukcji więźby oraz nowego pokrycia dachu (blachodachówka),
- wykonanie nowych obróbek blacharskich dachu, rynien i rur spustowych z blachy stalowej ocynkowanej,
- wymian bramy garażowej, stolarki okiennej, drzwi zewnętrznych oraz montaż wszystkich drzwi wewnętrznych,
- wykonanie izolacji przeciwwilgociowej i termicznej ścian fundamentowych,
- wykonanie izolacji termicznej ścian budynku metodą lekką, moką (rozwiązanie systemowe, styropian EPS 70 gr. 10cm, tynk silikatowy),
- cokół – tynk mozaikowy,

- rozbiórka i ponowne wymurowanie w części wystającej ponad połac dachu istniejących trzonów kominowych,
- na dachu ławy kominiarskie zgodnie z częścią rysunkową,
- włącz dachowy 54x75cm zlokalizowany zgodnie z częścią rysunkową,
- montaż instalacji odgromowej. Na dachu należy wykonać siatkę zwodów poziomych niskich, nieizolowanych z pręta ocynkowanego fi 8mm po istniejących trasach.

5.2 Źródła finansowania

Zadanie jest możliwe do sfinansowania w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 w ramach osi 3 *Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej*, działanie *Odnowa i rozwój wsi*. Celem działania jest wpływanie na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich, co umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich. Cele projektu wpisują się w cele działania, bowiem projekt ma również na celu zachowanie dziedzictwa historycznego i kulturowego, podniesienie standardu życia mieszkańców oraz wzrost jakości istniejącej bazy kulturowej.

W ramach działania pomocy finansowej udziela się podmiotom z tytułu inwestycji w zakresie:

1) budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia obiektów:

a) pełniących funkcje publiczne, społeczno-kulturalne, rekreacyjne i sportowe,

b) służących promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu i zachowaniu

dziedzictwa historycznego, tradycji, sztuki oraz kultury,

2) kształtowania obszaru przestrzeni publicznej;

3) budowy, remontu lub przebudowy infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno-kulturalnych;

4) zakupu obiektów charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie, w tym budynków będących zabytkami, z przeznaczeniem na cele publiczne;

5) odnawiania, eksponowania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych, budynków będących zabytkami lub miejsc pamięci;

6) kultywowania tradycji społeczności lokalnej oraz tradycyjnych zawodów.

Poziom pomocy finansowej z EFRROW wynosi maksymalnie 75% kosztów kwalifikowalnych projektu. Przy założeniu, że maksymalna wysokość pomocy na realizację projektów w jednej miejscowości wynosi 500 000 zł (128 080,3 euro) w okresie realizacji Programu, możliwy jest następujący montaż finansowy:

Tabela 7 Montaż finansowy dla projektu

Rodzaj kosztu/ źródło finansowania	Koszty kwalifikowane brutto	Termin poniesienia wydatku / % udziału źródeł finansowania
Roboty budowlane i instalacyjne	559 967,14 zł	II-IV kwartał 2009
Roboty elektryczne	97 835,37	II-IV kwartał 2009
Dokumentacja projektowa	30 500,00 zł	II-IV kwartał 2008
Koszty nadzoru inwestorskiego	16 403,00 zł	II-IV kwartał 2009
Koszty opracowania POM	5 600,00 zł	IV kwartał 208
Razem	710 305,51 zł	100%
Środki EFFROW	500 000,00 zł	70,39%
Środki własne beneficjenta	210 305,51 zł	29,61%

Źródło: opracowanie własne

6. Indeksy i spisy

Tabele

Tabela 1 Ludność gminy wg sołectw	25
Tabela 2 Analiza swot	29
Tabela 3 Zadania do realizacji w okresie 2008-2014 w miejscowości Złożeniec – szacowane koszty, cele i źródła finansowania.....	35
Tabela 4 Wykres Gantt'a	37
Tabela 5 Bilans terenu - stan istniejący budynku remizy OSP	40
Tabela 6 Dane charakterystyczne budynku po projektowanym przebudowie i zmianie sposobu użytkowania	40
Tabela 7 Montaż finansowy dla projektu.....	43

Wykresy

Wykres 1 Podmioty gospodarcze w Złożeniu w latach 2004-2008.....	23
Wykres 2 Struktura użytków rolnych w Gminie Pilica.....	23
Wykres 3 Gospodarstwa rolne w Złożeniu w latach 2004-2007	24
Wykres 4 Liczba ludności w Złożeniu w latach 2003-2008	26

Zdjęcia

Zdjęcie 1 Mogiła Romów w lesie pod Złożeniem	8
Zdjęcie 2 Panorama pól uprawnych i lasów Złożenia, widok na Dolinę Wodącej.....	9
Zdjęcie 3 Widok na las Ruska Góra od strony południowo-zachodniej	11
Zdjęcie 4 Gajówka Psiarskie, pomnik przyrody	12
Zdjęcie 5 Gaj (po lewej), Smyl widok z oddali (po prawej)	13
Zdjęcie 6 Las nad Doliną Wodącej	14
Zdjęcie 7 Dolina Wodącej, ostańce skalne	14
Zdjęcie 8 kaplica domkowa w lesie przy drodze do Klucz, w tle widoczny ołtarz polowy AK	19
Zdjęcie 9 Remiza OSP w Złożeniu	20
Zdjęcie 10 Oznakowanie tras rowerowych i pieszych, Gajówka Psiarskie	21

Rysunki

Rysunek 1 Projektowany wygląd budynku od strony frontowej (południowo -wschodniej) 39

Mapy

Mapa 1 Gminy powiatu zawierciańskiego 5

Mapa 2 Sołectwa gminy Pilica 6

Mapa 3 Ostoja Środkowojurajska 15

7. Wykorzystane materiały:

1. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013,
2. Instrukcja do Planu Odnowy Miejscowości,
3. Rozporządzenia MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI z dnia 14 lutego 2008r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013,
4. Uchwałą nr XXV/171/2005 RADY MIASTA I GMINY W PILICY z dnia 24 lutego 2005 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Pilica,
5. Programu Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Pilica,
6. STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY PILICA,
7. Henryk Błażkiewicz OFM, *Pilica. Zarys miejscowości*, Instytut Wydawniczy Księży Misjonarzy - Nasza Przeszłość, Kraków 1992,
8. Wydawnictwo Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych, *Ścieżka rowerowa, rejon Zawiercia*, Andrzej Stróżecki, Dąbrowa Górnicza 1995,
9. Projekt budowlany *Przebudowy i zmiany sposobu użytkowania budynku remizy z przeznaczeniem na wiejski ośrodek kultury*, sporządzony przez Biuro Usług Projektowych ARCHITEKTONIKA, ul. Orkana 84d., 42-200 Częstochowa,
10. Projekt budowlany w specjalności elektrycznej *Przebudowy i zmiany sposobu użytkowania budynku remizy z przeznaczeniem na wiejski ośrodek kultury*, sporządzony przez Biuro Techniczno-Handlowe „ENERGO-TECH”, ul. Zielona 26A, 42-360 Poraj,
11. Kosztorys inwestorski dla zadania *Przebudowy i zmiany sposobu użytkowania budynku remizy z przeznaczeniem na wiejski ośrodek kultury*, branża budowlana i instalacyjna,
12. Kosztorys inwestorski w specjalności elektrycznej dla zadania *Przebudowy i zmiany sposobu użytkowania budynku remizy z przeznaczeniem na wiejski ośrodek kultury*,
13. Materiały i dane udostępniane przez Główny Urząd Statystyczny w Katowicach,
14. Portal informacyjno-edukacyjny Natura 2000, <http://natura2000.org.pl>,
15. Inne materiały i dane znajdujące się w posiadaniu Urzędu Miasta i Gminy Pilica.